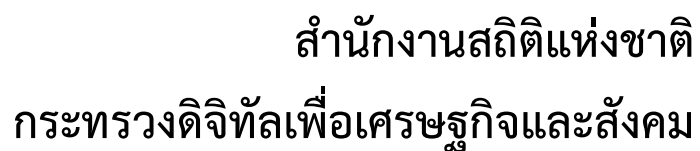

กระบวนการบริหารจัดการระบบสถิติเพื่อจัดทำ
แผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด

คำนำ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ มีภารกิจสำคัญในการผลิต และให้บริการสถิติ รวมทั้งการบริหารจัดการระบบสถิติของประเทศ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการใช้งานของทุกภาคส่วน ซึ่งเครื่องมือที่สำคัญของการบริหารจัดการระบบสถิติ คือ “แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย” โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างการขับเคลื่อนแผนฯ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2559-2564) เพื่อบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาข้อมูลสถิติให้มีมาตรฐานคุณภาพ และการบูรณาการ/การแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานสู่การนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกัน ในการตอบโจทย์การตัดสินใจและกำหนดนโยบายการพัฒนาทุกระดับ (ระดับประเทศ ภารกิจ และพื้นที่)

คู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการบริหารจัดการระบบสถิติเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาข้อมูลสถิติในระดับพื้นที่ให้สามารถสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารและตอบโจทย์ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด รวมทั้งให้บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติจังหวัดใช้อ้างอิงหรือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นระบบ และมีมาตรฐานอย่างเดียวกัน

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติจังหวัด และผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำข้อมูลจากคู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด และขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนทำให้คู่มือเล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะผู้จัดทำ

มีนาคม 2560

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ส่วนที่ 1

- ความเป็นมา และความสำคัญของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน 1
- วัตถุประสงค์ 2
- ขอบเขตของกระบวนการ 2
- ข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการ 3
- คำจำกัดความ 4
- คำอธิบายสัญลักษณ์ที่ใช้ 7
- อำนาจหน้าที่ 8

ส่วนที่ 2

- การบริหารจัดการระบบสถิติ 10
- กระบวนการบริหารจัดการระบบสถิติ 10
- แผนผังกระบวนการบริหารจัดการระบบสถิติระดับพื้นที่ 17
- รายละเอียดการดำเนินงาน 18

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 บัญญัติให้สำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในการดำเนินการเกี่ยวกับสถิติตามหลักวิชาการ และมีอำนาจหน้าที่ครอบคลุมทั้งด้านการผลิตข้อมูลสถิติ การให้บริการด้านสถิติ และการบริหารจัดการระบบสถิติ ดังนั้น สำนักงานฯ จึงได้กำหนด “กระบวนการทำงานที่สำคัญ” หรือ “กระบวนการสร้างคุณค่า” จำนวน 3 กระบวนการ ประกอบด้วย

1. กระบวนการผลิตข้อมูลสถิติ
2. กระบวนการให้บริการข้อมูลสถิติ
3. กระบวนการบริหารจัดการระบบสถิติ

โดยมี “แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย” เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการระบบสถิติ ซึ่งปัจจุบัน อยู่ระหว่างการขับเคลื่อนแผนฯ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2559-2564) เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาข้อมูลสถิติ ให้มีมาตรฐาน คุณภาพ และการบูรณาการ/การแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานสู่การนำไปใช้ ประโยชน์ร่วมกัน ในการตอบโจทยการตัดสินใจและกำหนดนโยบายการพัฒนาทุกระดับ (ระดับประเทศ ภารกิจ และพื้นที่)

ในการนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการระบบสถิติในระดับพื้นที่บรรลุเป้าหมายดังกล่าว สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการบริหารจัดการระบบสถิติเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับ จังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาข้อมูลสถิติในระดับพื้นที่ที่สามารถสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารและ ตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ตลอดจนให้บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติจังหวัดใช้อ้างอิงหรือ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นระบบ และมีมาตรฐานอย่างเดียวกัน ทั้งนี้ คู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการบริหารจัดการระบบสถิติเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด ฉบับนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการ บริหารจัดการระบบสถิติของประเทศ

คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ ประกอบด้วยกระบวนการหลัก 5 กระบวนการ ได้แก่

1. ระบุความต้องการ
2. การออกแบบการบริหารจัดการระบบสถิติระดับพื้นที่
3. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการระบบสถิติระดับพื้นที่
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล และการวิเคราะห์ข้อมูล
5. การนำเสนอข้อมูลและการเผยแพร่

ซึ่งในแต่ละกระบวนการ จะมีรายละเอียดของขั้นตอน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน ตลอดจนข้อกำหนดที่สำคัญเพื่อเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามเป้าหมายขององค์กรต่อไป

ส่วนที่ 1

ความเป็นมา และความสำคัญการทำคู่มือการปฏิบัติงาน

“สถิติ” เป็นสิ่งสำคัญสำหรับระบบบริหารราชการไทย เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย การกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาประเทศ โดยประเทศไทยเริ่มมีการดำเนินงานเกี่ยวกับสถิติของประเทศมาเป็นระยะเวลากว่า 100 ปี มีลักษณะเป็นระบบสถิติแบบกระจายงานและมีสำนักงานสถิติแห่งชาติทำหน้าที่เป็นหน่วยสถิติกลางของประเทศที่ทำการผลิตสถิติในแทบทุกสาขา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถิติที่ได้จากการสำมะโนและสำรวจ และมีหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมากที่ผลิตสถิติที่ได้จากการบริหารงาน งานทะเบียน และจากการผลิตสถิติตามความต้องการเฉพาะของหน่วยงาน จึงทำให้ประเทศไทยมีสถิติที่ผลิตขึ้นภายใต้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเป็นจำนวนมาก

ถึงแม้ว่าการผลิตสถิติภายใต้ระบบดังกล่าวมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่เป็นการพัฒนาที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการพัฒนาเพื่อตอบสนองการใช้งานเฉพาะของแต่ละหน่วยงานเป็นหลัก โดยไม่มีการบริหารจัดการการผลิตสถิติอย่างเป็นระบบ ความหลากหลายและแตกต่างของสถิติและสารสนเทศของภาครัฐนำมาซึ่งความสับสนต่อผู้ใช้ เกิดความซ้ำซ้อนในการผลิตสถิติ มีการใช้งบประมาณอย่างสิ้นเปลือง เกิดความเหลื่อมล้ำด้านมาตรฐานสถิติและคุณภาพของงานด้านสถิติ และที่สำคัญคือขาดการบริหารจัดการการบูรณาการข้อมูลสถิติที่สำคัญสำหรับการจัดทำแผนงาน เพื่อกำหนดนโยบายและกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศ

ดังนั้น เพื่อสร้างความชัดเจนทางสถิติและพัฒนาภารกิจงานข้อมูลและสารสนเทศของประเทศไทย พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 ตามมาตรา 6 (1) จึงกำหนดให้สำนักงานสถิติแห่งชาติ จัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับการดำเนินงานทางสถิติของรัฐ และมาตรา 7 ในการจัดทำแผนแม่บทฯ ให้สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจัดทำให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการพัฒนาประเทศ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนแม่บทนั้น

ปัจจุบัน สำนักงานสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision) : “เป็นศูนย์กลางข้อมูลสถิติและสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของประเทศ”

พันธกิจ (Mission) :

1. บริหารจัดการสถิติ และสารสนเทศของชาติให้เป็นระบบ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
2. จัดทำสำมะโนหรือสำรวจด้วยตัวอย่าง หรืออำนวยการ เพื่อให้ได้ฐานข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีสารสนเทศ และอื่นๆ ของประเทศ
3. บริการข้อมูล องค์ความรู้ วิชาการด้านสถิติ และสารสนเทศแก่ผู้ใช้บริการทุกภาคส่วน
4. พัฒนาบุคลากรทางด้านสถิติของประเทศให้มีความเป็นมืออาชีพ
5. ร่วมมือและประสานงานกับต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศในงานเกี่ยวกับสถิติ

จากอำนาจหน้าที่และพันธกิจดังกล่าว สำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้กำหนด “กระบวนการทำงานที่สำคัญ” หรือ “กระบวนการสร้างคุณค่า” จำนวน 3 กระบวนการ ประกอบด้วย

1. กระบวนการผลิตข้อมูลสถิติ
2. กระบวนการให้บริการข้อมูลสถิติ
3. กระบวนการบริหารจัดการระบบสถิติ

ในการนี้ การบริหารจัดการระบบสถิติ มีเครื่องมือที่สำคัญ คือ “แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย” โดยแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2559-2564) มีเป้าหมายในการพัฒนาข้อมูลสถิติให้มีมาตรฐาน คุณภาพ และการบูรณาการ/การแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานสู่การนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกัน ในการตอบโจทย์การตัดสินใจและกำหนดนโยบายการพัฒนาทุกระดับ (ระดับประเทศ ภารกิจ และพื้นที่) ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการระบบสถิติในระดับพื้นที่บรรลุตามเป้าหมายดังกล่าว มีความจำเป็นต้องกำหนดแนวทาง มาตรฐาน และข้อกำหนดสำคัญ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการบริหารจัดการระบบสถิติเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด ฉบับนี้ขึ้น เพื่อให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติจังหวัด และผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน โดยมีเนื้อหาประกอบด้วยกระบวนการหลัก 5 กระบวนการ ได้แก่ (1) ระบุความต้องการ (2) การออกแบบการบริหารจัดการระบบสถิติระดับพื้นที่ (3) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการระบบสถิติระดับพื้นที่ (4) การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล และการวิเคราะห์ข้อมูล (5) การนำเสนอข้อมูลและการเผยแพร่ ซึ่งในแต่ละกระบวนการ จะมีรายละเอียดของขั้นตอน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน ตลอดจนข้อกำหนดที่สำคัญเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาข้อมูลสถิติในระดับพื้นที่ให้มีมาตรฐาน และคุณภาพ สามารถสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารในระดับพื้นที่และตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ของจังหวัด
2. เพื่อให้บุคลากรสำนักงานสถิติจังหวัด และผู้เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด อย่างมีระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน
3. เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานสถิติจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม และเป็นธรรม

ขอบเขตของกระบวนการ

กระบวนการบริหารจัดการระบบสถิติเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด มีเนื้อหาครอบคลุมกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด ซึ่งมีทั้งหมด 5 กระบวนการ ประกอบด้วย

1. ระบุความต้องการ
2. การออกแบบการบริหารจัดการระบบสถิติระดับพื้นที่
3. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการระบบสถิติระดับพื้นที่
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล และการวิเคราะห์ข้อมูล
5. การนำเสนอข้อมูลและการเผยแพร่

ข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการ

กระบวนการ	ข้อกำหนดที่สำคัญ ของกระบวนการ	ตัวชี้วัดที่สำคัญของ กระบวนการ
1. ระบุความต้องการ	- ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และ ศักยภาพด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ - ศึกษาตัวชี้วัดตามแผนพัฒนา จังหวัด - หรือผู้บริหารระดับพื้นที่	- นโยบายในการดำเนินงาน
2. การออกแบบการบริหารจัดการ ระบบสถิติระดับพื้นที่	- แต่งตั้งคณะกรรมการสถิติระดับ จังหวัด - 18 Generic Value Chain	- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถิติ ระดับจังหวัด
3. การพัฒนาระบบการบริหาร จัดการระบบสถิติระดับพื้นที่	- การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ที่มี ศักยภาพ (Product Champion) ประเด็นปัญหา สำคัญ (Critical Issue) - การวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain: VC)	- ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue) - ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain: VC)
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล และการวิเคราะห์ข้อมูล	- วิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data gap analysis) และ เสนอแนวทางการพัฒนาการ จัดเก็บ - ประชุม คกก. สถิติระดับ จังหวัด นำเสนอ/ขอมติ เห็นชอบเรื่อง • ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ • ห่วงโซ่มูลค่า • ผังรายการข้อมูลสถิติทางการ • (ร่าง) แผนพัฒนาสถิติระดับ พื้นที่	- ผังรายการข้อมูลสถิติทางการ - แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่
5. การนำเสนอข้อมูลและการ เผยแพร่	- เผยแพร่แผนพัฒนาสถิติระดับ จังหวัดบนเว็บไซต์	- ข้อมูลสถิติระดับจังหวัดที่มี ความถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย

คำจำกัดความ

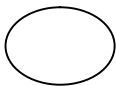
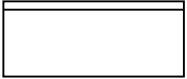
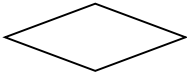
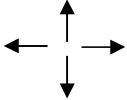
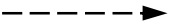
คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
แผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด	เครื่องมือสำคัญในการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาสถิติ ในระยะสั้น 1 ปี และระยะกลาง 4 ปี ซึ่งจะกำหนดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถิติทางการว่ามีรายการใดบ้าง จะพัฒนาอย่างไร หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ พร้อมทั้งระบุงบประมาณ และระยะเวลา (Timeline) ที่ต้องดำเนินการด้วย
ผังสถิติทางการ	รายการข้อมูลสถิติที่สำคัญ และจำเป็นที่สามารถตอบสนองสถานการณ์ ยุทธศาสตร์ และสภาพปัญหาในระดับพื้นที่ ซึ่งราชการส่วนภูมิภาค หรือคณะผู้บริหารจังหวัดมีความจำเป็นต้องใช้ในการวางแผนระดับนโยบายจังหวัด ทั้งแผนปฏิบัติงานและการจัดสรรงบประมาณในแผนงานและโครงการ ตลอดจนการติดตามสถานการณ์การพัฒนาของจังหวัด โดยผังสถิติทางการจะประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ 1. ตารางแผนผังสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 1.1 ชื่อชุดข้อมูล – ตัวชี้วัดที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด 1.2 รายการสถิติทางการที่สำคัญ พร้อมคุณลักษณะของข้อมูล ว่าเป็นข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) หรือข้อมูลระดับอันดับ (Ordinal Scale) หรือข้อมูลระดับช่วงชั้น (Interval Scale)/ข้อมูลระดับอัตราส่วน (Ratio Scale) 1.3 สถานะการจัดเก็บข้อมูลในปัจจุบันว่ามีการจัดเก็บหรือไม่ 1.4 วิธีการจัดเก็บข้อมูล 1.5 ความถี่ในการจัดเก็บข้อมูล 1.6 หน่วยงานผู้รับผิดชอบ 2. รายละเอียดสถิติทางการ (Official Statistics Metadata) ซึ่งจะมีรายละเอียดสำคัญ 5 ส่วน ได้แก่ 2.1 การผลิต/จัดทำสถิติทางการ เป็นส่วนแรกที่จะแนะนำรายละเอียดกระบวนการจัดทำระเบียบการค้นคว้า เพื่อความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ต่อไป โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ คือ 2.1.1 ชื่อโครงการ/งาน/ทะเบียน/รายงาน 2.1.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ สัมภาษณ์ สํารวจ ทะเบียน และรายงาน 2.1.3 มาตรฐานการจำแนกข้อมูล 2.1.4 รูปแบบการจัดเก็บข้อมูล ได้แก่ จัดเก็บในรูปเอกสาร/รายงาน จัดเก็บในรูปแบบไฟล์ข้อมูลดิจิทัล และฐานข้อมูล 2.1.5 ความถี่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2.1.6 ความถี่ในการประมวลผลข้อมูล 2.2 การเผยแพร่สถิติทางการ เป็นส่วนที่ใช้ตรวจสอบความถูกต้องและเป็นปัจจุบันของสถิติทางการประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ 2.2.1 วิธีการเผยแพร่ 2.2.2 ความถี่ในการเผยแพร่ 2.2.3 ระดับการเข้าถึงข้อมูล 2.3 สถิติทางการ จะประกอบไปด้วย ชื่อสถิติทางการ ปีที่จัดทำ สาขา หมวด หมู่

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
	รวมถึงวิธีการคำนวณที่ได้มาซึ่งสถิติทางการ (ที่เป็นตัวชี้วัด) โดยในหนึ่งการผลิตอาจมีสถิติทางการมากกว่า 1 รายการสถิติทางการก็ได้ 2.4 คำนียามที่สำคัญ 2.5 หน่วยงานรับผิดชอบผลิต/จัดทำข้อมูล เพื่อระบุแหล่งที่มาและเจ้าของข้อมูลประกอบไปด้วย 7 ส่วน คือ 2.5.1 กลุ่ม/ฝ่าย 2.5.2 สำนัก/ศูนย์/กอง 2.5.3 กรม/หน่วยงาน 2.5.4 กระทรวง 2.5.5 โทรศัพท์ 2.5.6 โทรสาร 2.5.7 E-mail address
รายการสถิติทางการ	ข้อมูลที่ใช้บรรยายเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง (facts) ของเรื่องต่างๆ ที่ต้องการศึกษา เช่น สถิติจำนวนผู้ป่วย สถิติจำนวนคนเกิด สถิติจำนวนคนตาย เป็นต้น
รายการข้อมูล (Data List)	ข้อเท็จจริง (facts) ที่เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ซึ่งอาจเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นตัวเลข เช่น จำนวนผู้ป่วยที่ติดเชื้อ HIV ในหมู่บ้าน ราคาของพืชผักและผลไม้ต่างๆ ในหมู่บ้าน เป็นต้น หรืออาจเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ใช่ตัวเลข เช่น การศึกษา หรือ อาชีพของคนในหมู่บ้าน เป็นต้น
ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC)	ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือก ซึ่งมีความโดดเด่น สามารถนำมาพัฒนาและส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัดได้เป็นอย่างดี
ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue: CI)	เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญทางด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการกำหนดขอบเขตการศึกษา โดยเลือกหัวข้อที่มาจากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งมีความสำคัญจำเป็น เร่งด่วน หรือเป็นหัวข้อที่จังหวัดให้ความสำคัญในการดำเนินงาน ซึ่งจะต้องวางแผนทางป้องกัน แก้ไข และมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการ เพื่อเป็นประโยชน์ให้พื้นที่ และ/หรือสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดได้ต่อไป
ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain: VC)	เป็นแนวคิดที่แบ่งกิจกรรมภายในองค์กร เป็น 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) โดยกิจกรรมทุกประเภทมีส่วนในการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้า
ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain)	เป็นห่วงโซ่มูลค่ารูปแบบกลางที่ได้แนวคิดมาจากการจัดทำห่วงโซ่มูลค่าของการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลง (CEO Retreat II) ประจำปี 2549 รวมทั้งการทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาในภาพรวมของจังหวัด สามารถแบ่ง

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
	ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain) เป็น 4 ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผสมผสาน (HYBRID) รวมทั้งหมด 18 รูปแบบ ซึ่งในแต่ละรูปแบบจะมีการจัดทำห่วงโซ่มูลค่าแสดงกิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities)
ห่วงโซ่มูลค่า ประเด็น ยุทธศาสตร์ (Value Chain ยุทธศาสตร์)	การปรับห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปเป็นห่วงโซ่มูลค่าที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดในแต่ละประเด็น ซึ่งจะต้องเลือกประเด็นที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) หรือประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue: CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์นั้น ๆ การจัดทำห่วงโซ่มูลค่าประเด็นยุทธศาสตร์จะแสดงกิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) เป็นการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการหรือลด แก้ไข ป้องกันปัญหาให้กับประเด็นปัญหาสำคัญที่เลือก โดยแต่ละกิจกรรมในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain: VC) จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่า หรือประโยชน์ให้กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) หรือประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue: CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์ให้กับพื้นที่
ปัจจัยสู่ ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF)	ปัจจัยที่สำคัญที่ต้องทำให้มีหรือเกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ หรือคือเป็นการให้หลักการ แนวทาง หรือวิธีการที่องค์กรจะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ แต่ละองค์กรจะมีปัจจัยสู่ความสำเร็จเป็นเป้าหมายหลัก ที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับ ให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารขององค์กรรู้ว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรตอบสนองวิสัยทัศน์ หากปราศจากปัจจัยสู่ความสำเร็จแล้ว วิสัยทัศน์ขององค์กรจะไม่ได้รับการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ปัจจัยสู่ความสำเร็จเป็นเสมือนเครื่องมือ หรือวิธีการฝึกการแยกแยะ และวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จะเร่งดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อการบรรลุเป้าหมายการประกอบกิจการที่เหนือกว่าในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้น ๆ
ตัวชี้วัด ความสำเร็จ (Key Performance Indicator: KPI)	ตัวชี้วัดผลสำเร็จของงาน หรือ ตัวบ่งชี้สมรรถนะหลัก หรือตัวชี้วัดผลงานหลัก เป็นเครื่องมือหนึ่งในการช่วยประเมินผลความสำเร็จขององค์กรได้ชัดเจนมากขึ้น ธุรกิจหลายแห่งมีการกำหนดตัวชี้วัดผลงานตั้งแต่ระดับองค์กร และแตกลงมาสู่ระดับฝ่าย แผนก ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้ มักจะเป็นเครื่องมือในการบอกว่าหน่วยงานนั้นๆ ทำงานได้ตามเป้าหมายหรือได้ตามมาตรฐานตัวชี้วัดผลงานที่กำหนดหรือไม่ ถ้าทำได้ก็หมายความว่าผลงานของหน่วยงานนั้นเป็นที่น่าพอใจ หรือมีผลงานที่ได้มาตรฐาน แต่สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้เลยก็คือ การที่หน่วยงานจะสามารถบรรลุผลตามตัวชี้วัดที่กำหนดได้นั้น พนักงานในหน่วยงานจะต้องช่วยกันทำงานเพื่อให้หน่วยงานได้ผลสำเร็จของงานตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้น พนักงานในหน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดผลงาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลงานของพนักงานแต่ละคนว่า ทำงานขนาดไหนจึงจะได้มาตรฐานที่กำหนด หรือสำเร็จตามเป้าหมาย

คำอธิบายสัญลักษณ์ที่ใช้

การเขียนแผนผังของกระบวนการ (Work Flow) ในคู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ มีสัญลักษณ์ที่ใช้เพื่อแสดงถึงกิจกรรมที่ดำเนินการ ทิศทางของการปฏิบัติ การตัดสินใจ ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และรายงาน/เอกสารต่าง ๆ ซึ่งมีคำอธิบายสัญลักษณ์ที่ใช้ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	คำอธิบาย
	จุดเริ่มต้น และสิ้นสุดของกระบวนการ
	กระบวนการที่มีกิจกรรมย่อยอยู่ภายใน
	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน
	การตัดสินใจ (Decision)
	ฐานข้อมูล (Database)
	เอกสาร / รายงาน (Document)
	เอกสาร รายงานหลายแบบ / ประเภท (Multi-document)
	ทิศทาง / การเคลื่อนไหวของงาน
	ทิศทางการนำเข้า/ส่งออก ของเอกสาร/รายงาน/ฐานข้อมูล ที่อาจเกิดขึ้น
	จุดเชื่อมต่อระหว่างขั้นตอน / กระบวนการ (Connector)

อำนาจหน้าที่

พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มาตรา 5 บัญญัติให้สำนักงานสถิติแห่งชาติ มีภารกิจในฐานะเป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในการดำเนินการเกี่ยวกับสถิติตามหลักวิชาการ และมาตรา 6 ให้สำนักงานฯ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับการดำเนินงานทางสถิติของรัฐ
2. จัดทำมาตรฐานสถิติเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ
3. ส่งเสริมและพัฒนางานสถิติของรัฐและเอกชน
4. จัดทำสำมะโนหรือการสำรวจตัวอย่าง หรืออำนวยความสะดวกให้มีการสำรวจด้านต่าง ๆ ของประเทศ
5. ประสานงานและหารือร่วมกับหน่วยงานเพื่อจัดทำแผนกำหนดความรับผิดชอบในการดำเนินงาน

ทางสถิติตามแผนแม่บท

6. แนะนำ ให้คำปรึกษา หรือความช่วยเหลือแก่หน่วยงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน และระเบียบวิธีในการจัดเก็บข้อมูล ตลอดจนการประมวลผล และการวิเคราะห์ผลสถิติ
7. ประสานกับหน่วยงานในการสร้างเครือข่ายสถิติ เพื่อให้ได้มาซึ่งฐานข้อมูลสถิติที่สำคัญ และเป็นปัจจุบันของประเทศ
8. ให้บริการสถิติแก่หน่วยงาน องค์กรเอกชน และบุคคลทั่วไป
9. เผยแพร่สถิติและจัดให้มีการศึกษาอบรมวิชาความรู้เกี่ยวกับสถิติ
10. ร่วมมือและประสานงานกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศในงานเกี่ยวกับสถิติ
11. ปฏิบัติการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด และตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา 7 ในการจัดทำแผนแม่บทฯ ให้สำนักงานสถิติแห่งชาติประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจัดทำให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการพัฒนาประเทศและเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนแม่บทนั้น

หน้าที่ความรับผิดชอบ

กระบวนการบริหารจัดการระบบสถิติเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ สำนักบริหารจัดการระบบสถิติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย รวมทั้ง ประสานกับหน่วยสถิติ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถิติประเทศและรายสาขา และแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ เพื่อให้ได้มาซึ่งฐานข้อมูลสถิติที่สำคัญและเป็นปัจจุบันของประเทศ โดยมีบุคคลและหน่วยงานของสำนักงานฯ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนี้ ดังนี้

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ความรับผิดชอบ
ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ	- กำหนดนโยบาย ทิศทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีของสำนักงานสถิติจังหวัด
กลุ่มตรวจราชการและประสานภูมิภาค	- ประสาน และติดตามผลการดำเนินงานของสำนักงานสถิติจังหวัด - จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดแผนงาน/โครงการประจำปีของสำนักงาน
สำนักบริหารจัดการระบบสถิติ	- จัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับการดำเนินงานทางสถิติของรัฐ ตลอดจนติดตามประเมินผลและปรับปรุงแผนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศมีสถิติที่เป็นองค์ความรู้สำหรับการกำหนดนโยบายและแผนในการพัฒนาประเทศ - ประสานกับหน่วยสถิติ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถิติประเทศและรายสาขา และแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ เพื่อให้ได้มาซึ่งฐานข้อมูลสถิติที่สำคัญและเป็นปัจจุบันของประเทศ - เผยแพร่และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบสถิติ
ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ	- บูรณาการข้อมูลจากทุกภาคส่วนทั้งระดับภารกิจและระดับพื้นที่ เพื่อให้มีข้อมูลและสารสนเทศที่สำคัญในฐานข้อมูลกลางของประเทศสำหรับใช้ประโยชน์ร่วมกัน - พัฒนามาตรฐานการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลสถิติตามกรอบแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล - บริหารจัดการและพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางด้านสถิติของประเทศ ระบบการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลสถิติ และระบบนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ - วิเคราะห์และนำเสนอสารสนเทศด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	- จัดการระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศในระดับพื้นที่
สำนักงานสถิติจังหวัด	- ประสานการจัดเก็บข้อมูลและจัดทำสถิติในระดับพื้นที่ - บริหารจัดการข้อมูลสถิติและสารสนเทศที่สำคัญ จำเป็น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาในระดับพื้นที่

ส่วนที่ 2

การบริหารจัดการระบบสถิติ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554-2558 ซึ่งเป็นแผนแม่บทฯ ฉบับแรก เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานด้านสถิติของทุกหน่วยงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงได้ร่วมกับหน่วยงานระดับกระทรวงทุกแห่ง โดยเน้นกระบวนการหารือและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาข้อมูลสถิติที่สำคัญและจำเป็นของประเทศ หรือที่เรียกว่า “สถิติทางการ (Official Statistics)¹” ทั้งในระดับสาขา (Function Base) 21 สาขา และระดับพื้นที่ (Area Base) 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด ผ่านกลไกที่สำคัญ คือคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย 3 ด้าน (เศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านวิชาการ คณะอนุกรรมการสถิติรายสาขา และคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด

สำหรับการบริหารจัดการระบบสถิติในระดับพื้นที่ เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบสถิติเชิงพื้นที่ให้มีชุดข้อมูลสนับสนุนการบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ใน 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ชุดข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) จึงนับได้ว่าเป็นการพัฒนากระบวนการสารสนเทศที่เหมาะสม ซึ่งได้จากการบูรณาการภารกิจในพื้นที่ (Area) ภารกิจประจำตามหน้าที่ (Function) และภารกิจตามวาระแห่งชาติ (Agenda) ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศบนฐานข้อมูลที่มีอยู่จริง เกิดการสร้างธรรมาภิบาลในการเข้าถึงข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ของประชาชน และก่อให้เกิดการใช้งบประมาณในการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม ดังนั้น จึงเกิดการบริหารจัดการระบบสถิติเชิงพื้นที่ผ่านกลไกของคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดในการร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด ซึ่งเป็นเครื่องมือในการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานยุทธศาสตร์จังหวัด รวมทั้งก่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่ (จังหวัด)

การบริหารจัดการระบบสถิติเชิงพื้นที่ (แผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด) มีกระบวนการปฏิบัติงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระบุความต้องการ

ขั้นตอนการระบุความต้องการเป็นการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาระบบสถิติในระดับพื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ระยะเวลาการดำเนินงาน เป็นการระบุคาบระยะเวลาในการดำเนินงานการพัฒนาระบบสถิติในระดับพื้นที่ (แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่) เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงานงบประมาณ

1.2 ศึกษาทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด เป็นการระบุกรอบการดำเนินงาน โดยจะแบ่งการศึกษาเป็น 2 ประเด็นหลัก คือการศึกษาข้อมูลศักยภาพสำคัญของจังหวัด และการศึกษาประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

1.2.1 การศึกษาข้อมูลศักยภาพสำคัญของจังหวัด ดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปประกอบกับข้อมูลวิเคราะห์ศักยภาพสำคัญที่อยู่ในแผนพัฒนาจังหวัด ประกอบด้วย ข้อมูลด้านเศรษฐกิจภาพรวม ข้อมูล

¹ สถิติทางการ (Official Statistics) หมายถึง ข้อความหรือตัวเลขที่เป็นตัวแทนแสดงถึงคุณลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ในประเทศ ที่ประมวลตามความเป็นจริงจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ตามหลักวิชาการทางสถิติ และเป็นสถิติที่มีความสำคัญต่อการใช้ในการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาประเทศ

ศักยภาพด้านการเกษตร ข้อมูลศักยภาพด้านอุตสาหกรรม ข้อมูลศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและบริการ ข้อมูลศักยภาพด้านการค้าชายแดน ข้อมูลศักยภาพด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ข้อมูลศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.2.2 การศึกษาประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ดำเนินการศึกษาข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าหมาย กลยุทธ์ และตัวชี้วัด ของจังหวัด

1.3 การประชุมหารือกับผู้บริหาร เป็นการประชุมเพื่อขอรับนโยบายในการดำเนินงาน รวมทั้งระบุความต้องการใช้ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับพื้นที่

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบการบริหารจัดการระบบสถิติระดับพื้นที่

ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดกลไกในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการระบบสถิติ และศึกษาห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain) มีรายละเอียดดังนี้

2.1 คณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการระบบสถิติระดับพื้นที่ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ หัวหน้ากลุ่มงานการพัฒนาจังหวัด หัวหน้ากลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักงานจังหวัด และสถิติจังหวัด เป็นเลขานุการ มีหน้าที่ในการจัดทำข้อมูลสถิติและการบูรณาการข้อมูลสถิติเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในระดับพื้นที่ รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่

2.2 การศึกษาห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain)

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาและทำความเข้าใจห่วงโซ่มูลค่า (Generic Value Chain) รูปแบบมาตรฐานต่างๆ ที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับพื้นที่ 3 ด้าน 21 สาขา ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้านใหญ่ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาข้อมูลสถิติระดับพื้นที่ และในแต่ละจะแยกรูปแบบเฉพาะย่อยลงไป โดยเน้นการออกแบบให้สอดคล้องครอบคลุมประเด็นการพัฒนาจังหวัดทั้งหมด

เศรษฐกิจ (6 รูปแบบ)	สังคม (6 รูปแบบ)	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (4 รูปแบบ)	ผสมผสาน HYBRID (2 รูปแบบ)
1. เกษตร-อุตสาหกรรม เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา) 2. เกษตร-อุตสาหกรรม ปศุสัตว์ 3. เกษตร-อุตสาหกรรม การประมง การเลี้ยงสัตว์น้ำ 4. อุตสาหกรรมการผลิต 5. การค้า การส่งออกและการลงทุน 6. การบริการและการท่องเที่ยว	7. การจัดการโครงสร้างพื้นฐานเมืองน่าอยู่ 8. การพัฒนาสุขภาวะ 9. การสร้างสังคมการเรียนรู้ 10. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว 11. การสร้างความมั่นคงชายแดน 12. การศึกษานอกระบบ	13. การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล) 14. การบริหารจัดการน้ำ 15. การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี 16. การกักเซาะชายฝั่ง	17. สังคมแบบบูรณาการ 18. การบริหารจัดการน้ำ ควบคู่กับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการระบบสถิติระดับพื้นที่

ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด พร้อมทั้งจัดทำห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain :VC) และการระบุปัจจัยความสำเร็จ (Critical Success Factors หรือ CSF) ของห่วงโซ่มูลค่า มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การกำหนดผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

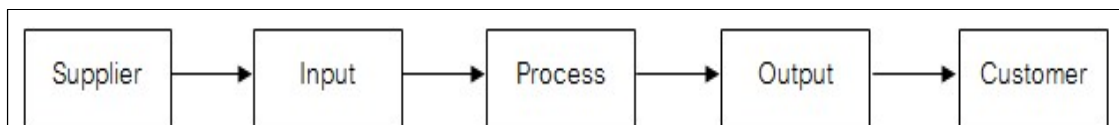
จากการวิเคราะห์ศักยภาพและประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด จะนำมาสู่การกำหนดผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue) ของประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัด ตามข้อมูลศักยภาพของจังหวัดนั้นๆ ทั้งนี้ข้อมูลศักยภาพอาจจะระบุผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue) ได้หลายตัว สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการกำหนดผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) คือ BCG Model เพื่อวิเคราะห์สถานะภาพของธุรกิจว่าอยู่ในสถานะใดในวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Product Life Cycle)² เมื่อมองจาก อัตราการเจริญเติบโต (Market growth) และส่วนแบ่งทางการตลาด (Market Share) ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ควรเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอัตราการเจริญเติบโตสูงและมีส่วนแบ่งทางการตลาดสูงเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ประเด็นสำคัญ (Critical Issue) เป็นประเด็นทางด้านสังคม หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งขึ้นอยู่กับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สถานการณ์ของจังหวัด รวมทั้งปัญหาต่างๆ ที่ต้องการความช่วยเหลือและหาแนวทางแก้ไขเร่งด่วน

3.2 การจัดทำห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain :VC) ได้แนวคิดมาจากการจัดทำห่วงโซ่มูลค่าของการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลง (CEO Retreat II) ประจำปี 2549 รวมทั้งเป็นการปรับห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปให้เป็นห่วงโซ่มูลค่าที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดในแต่ละประเด็นตามผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue) รวมทั้งการระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factors)

3.2.1 การจัดทำห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain :VC) เป็นเครื่องมือวิเคราะห์ที่เชื่อมโยงกระบวนการสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับกิจกรรมต่างๆ ทั้งระบบตั้งแต่กิจกรรมภายในจนถึงคู่ค้าและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีผลกับตำแหน่งการแข่งขัน (Competitive Position) ของผลิตภัณฑ์ในการวิเคราะห์จะใช้ SIPOC Model ซึ่งเป็นทฤษฎีระบบ (Process Theory) ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์กระบวนการผลิตและเป็นหลักการที่อธิบายความสัมพันธ์ของกระบวนการดำเนินงานองค์การที่ต้องอาศัยปัจจัยต้นน้ำส่งมอบคุณค่าไปยังปลายน้ำอย่างเป็นระบบอันได้แก่ Supplier หรือผู้ส่งมอบนำส่ง Input หรือปัจจัยนำเข้าต่างๆ ที่จำเป็นต่อการทำ Process หรือกระบวนการงานเพื่อผลิตให้ได้ Output หรือผลผลิตในสินค้าบริการแล้วส่งมอบให้ Customer คือลูกค้าผู้รับบริการของเราต่อไป ดังแสดงกระบวนการได้ดังนี้

² วงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Product Life Cycle) เป็นการอธิบายวงจรการเติบโตของมูลค่าเพิ่มในแต่ละผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ ขั้นแนะนำ (Introduction) ขั้นเจริญเติบโต (Growth) ขั้นอิ่มตัว (Maturity) และขั้นเสื่อม (Decline) วงจรผลิตภัณฑ์อาจจะไม่ยาวไม่ก็ชั่วคราว เช่น หนังสือพิมพ์ หรือหลายสิบปี เช่น รถยนต์โตโยต้า ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ จะถูกพัฒนาขึ้นเพื่อทดแทนผลิตภัณฑ์เก่าที่อยู่ในช่วงอิ่มตัวและเสื่อมถอยออกจากตลาดไปในที่สุด

แผนภาพที่ 1 : SIPOC Model

การกำหนดห่วงโซ่มูลค่านั้น (Value Chain) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ไม่ได้มีลักษณะตายตัว เฉพาะ หรือเปลี่ยนแปลงไม่ได้ แต่ห่วงโซ่มูลค่านี้อาจเป็นเครื่องมือสนับสนุนการวางแผน และการกำหนดนโยบาย ที่อาจแตกต่างกันตามกรอบแนวคิดและวิธีการบริหารจัดการของส่วนราชการ ซึ่งห่วงโซ่มูลค่านั้น (Value Chain) ในแต่ละจังหวัดอาจแตกต่างกัน แต่สามารถนำมาบูรณาการกรอบแนวคิด (Normalize) ให้เป็น ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) เดียวกันได้ภายหลัง สถิติจังหวัดไม่จำเป็นต้องยึดเอา ห่วงโซ่มูลค่านั้น (Value Chain) ตายตัวและพยายามให้ส่วนราชการภายในจังหวัดเลือกปัจจัยสู่ความสำเร็จเฉพาะที่ถูกกำหนดไว้ใน ห่วงโซ่มูลค่านั้น (Value Chain) แต่ควรส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมในการระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factors) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ในรูปแบบของจังหวัด เนื่องจากปัญหาในแต่ละพื้นที่อาจแตกต่างกันได้ ดังนั้น ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factors) ของแต่ละจังหวัดอาจแตกต่างกันตามความสำคัญของปัญหา และสภาพแวดล้อมนั้น หมายถึง แผนงาน/โครงการที่ไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน รวมถึงกระบวนการค้นหา ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) และปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factors) จำเป็นต้องมีการปรับปรุงตามความเหมาะสมของกรอบแนวคิดของจังหวัด

3.2.2 การวิเคราะห์และระบุปัจจัยความสำเร็จ (Critical Success Factors หรือ CSF) ของ ห่วงโซ่มูลค่า ในการระบุปัจจัยความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้ใช้วิธีการกำหนดจากการ วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลลัพธ์ของเหตุ นั้น หรือ Cause & Effect Method ซึ่งเป็นวิธีการระบุปัจจัย สำคัญที่มีผลให้กิจกรรมการดำเนินงานตามห่วงโซ่มูลค่านั้นสำเร็จหรือไม่สำเร็จอย่างมีนัยสำคัญ ในการระบุ ปัจจัยความสำเร็จมีหลายวิธีที่สามารถทำได้ ซึ่งในบางกรณีสามารถใช้เทคนิคหลายเทคนิคผสมกัน เทคนิค ทั้งหลายมีระดับความสลับซับซ้อนแตกต่างกันซึ่งจะเหมาะสมกับแต่ละประเภทสาขาเศรษฐกิจ และผลิตภัณฑ์ โดยเทคนิคในการระบุปัจจัยความสำเร็จ เช่น Expert opinion, Workshop and Interview, Process flow analysis, Leading indicators, Loss event data methodologies เป็นต้น นอกจากนี้ การเลือกปัจจัยสู่ ความสำเร็จ (Critical Success Factors) นั้น สามารถดำเนินการค้นหา และกำหนดได้โดยการศึกษาจากกล ยุทธ์ และตัวชี้วัดจากแผนพัฒนาจังหวัดได้ ทั้งนี้ การเลือกวิธีการหรือเทคนิคที่จะนำมาใช้ในการระบุปัจจัย ความสำเร็จก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของข้อมูลและทรัพยากรที่จะสามารถนำมาใช้ได้

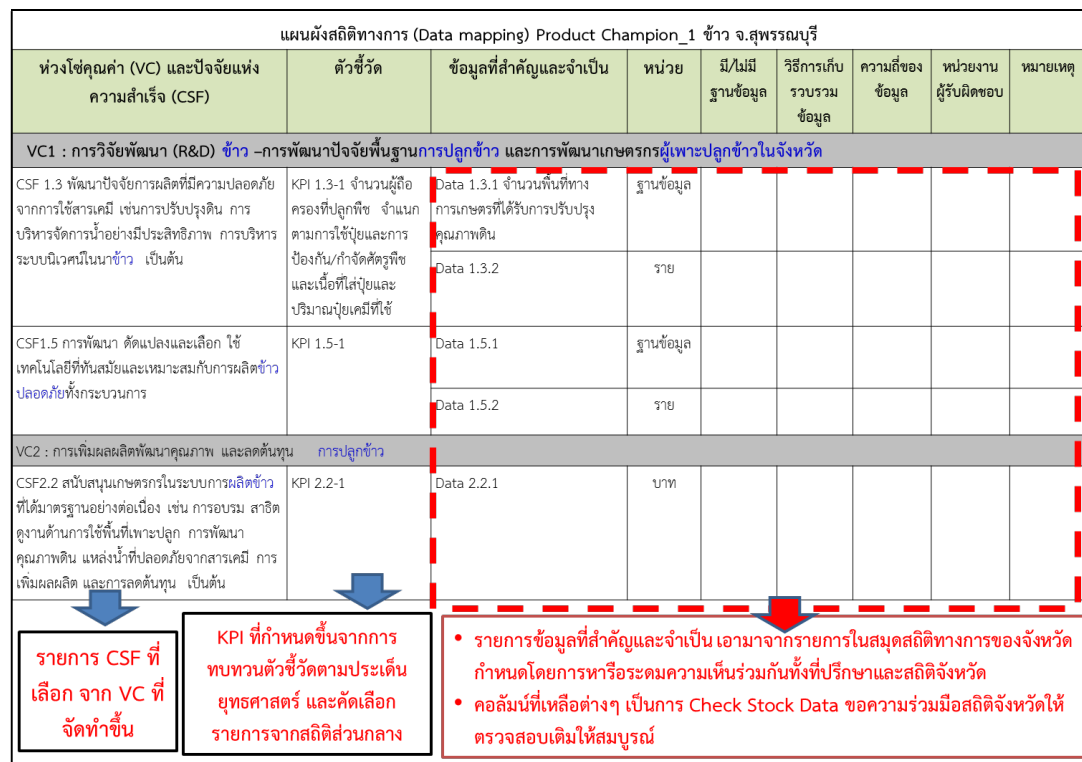
ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนนี้เป็นการการจัดทำผังรายการข้อมูลสถิติทางการ และการประชุมคณะกรรมการสถิติระดับ จังหวัด เพื่อให้ได้ผังรายการสถิติทางการของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นปัญหา สำคัญ (Critical Issue) ประกอบด้วย ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain :VC) การระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factors) ตัวชี้วัดการพัฒนา (Key Performance Indicator) และกำหนดรายการสถิติทางการที่ สำคัญ จำเป็น รวมทั้ง (ร่าง) แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 การจัดทำผังรายการข้อมูลสถิติทางการ เป็นการจัดทำผังรายการสถิติทางการตามแนวคิด ห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue) ซึ่งจะ จัดทำอยู่ในรูปแบบตาราง excel ที่แสดงรายการข้อมูลตั้งแต่ชื่อ ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain :VC) การระบุ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factors) ตัวชี้วัดการพัฒนา (Key Performance Indicator) และ

กำหนดรายการสถิติทางการที่สำคัญ จำเป็น โดยคอลัมน์ที่เหลืองด้านท้ายจะใช้ในการเช็คสถานะความพร้อมของข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบัน พร้อมช่องระบุหน่วยงานผู้รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูลนั้น

แผนภาพที่ 2 : ตัวอย่างแผนผังสถิติทางการ

4.2 การประชุมคณะกรรมการสถิติจังหวัด เพื่อนำเสนอและขอมติเห็นชอบในเรื่องดังนี้

- ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
- ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain :VC) ตามประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัด
- แผนผังรายการข้อมูลสถิติทางการของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue) ประกอบด้วย ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) การระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factors) ตัวชี้วัดการพัฒนา (Key Performance Indicator) และกำหนดรายการสถิติทางการที่สำคัญ จำเป็น
- (ร่าง) แผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด

ขั้นตอนที่ 5 การนำเสนอข้อมูลและการเผยแพร่

ขั้นตอนนี้เป็นการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

บทสรุปผู้บริหาร

คำนำ

อภิธานศัพท์

บทที่ 1 : บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

1.2วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด

บทที่ 2 : ศักยภาพ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

2.1 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

2.2 ศักยภาพสำคัญของจังหวัด

2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และตัวชี้วัด

2.4 ผลการทบทวนความสอดคล้องเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)

2.5 ผลการศึกษาความสอดคล้องเชื่อมโยงของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
กับแนวทางการพัฒนาจังหวัดอัจฉริยะ (Smart Province) และข้อเสนอแนะแนวทาง
การดำเนินงาน

บทที่ 3 : ผังสถิติทางการของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

3.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

3.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

3.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

3.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4

3.x ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ x

บทที่ 4 : บทสรุป ข้อเสนอแนะการพัฒนาสถิติ

4.1 สรุปสถานภาพรายการสถิติทางการของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
ในปัจจุบัน

4.2 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและแผนปฏิบัติการพัฒนาในอนาคต
บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก : รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC)

ภาคผนวก ข : ตารางเปรียบเทียบตัวชี้วัดจังหวัดอัจฉริยะ (Smart Province)

ภาคผนวก ค : รายละเอียดสถิติทางการ (Official Statistic Metadata: OS Metadata)

ภาคผนวก ง : CD File ข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

– คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถิติจังหวัด

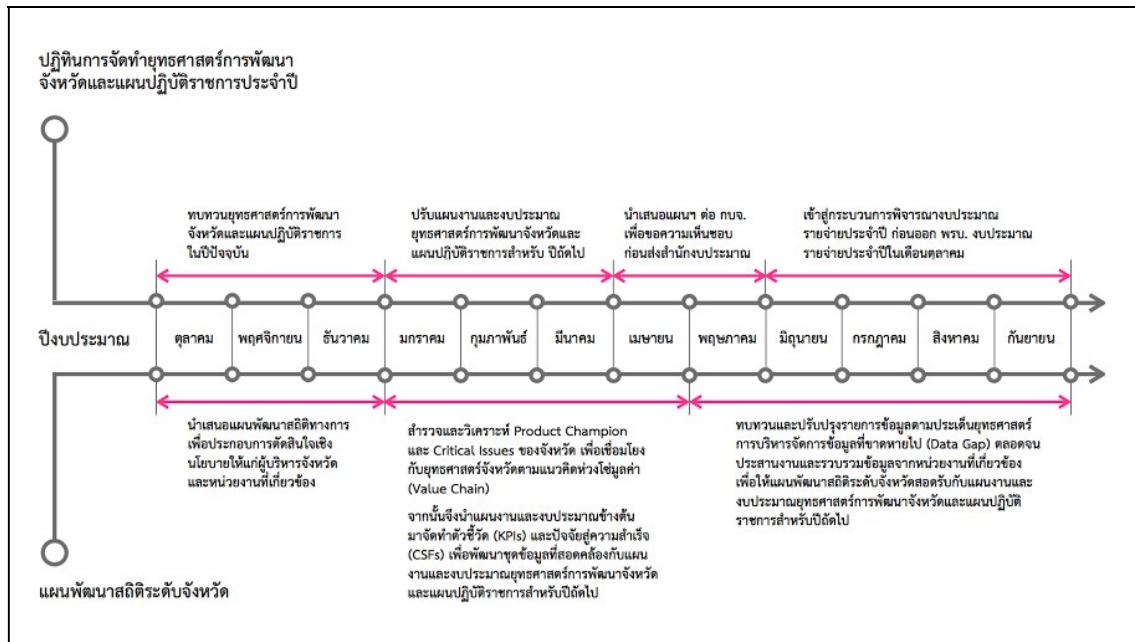
– เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการสถิติจังหวัด

– รายงานการประชุมคณะกรรมการสถิติจังหวัด

– ประมวลภาพการประชุมคณะกรรมการสถิติจังหวัด

ข้อกำหนดระยะเวลาในการเผยแพร่แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ ซึ่งเป็นกรอบระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนาระบบสถิติระดับพื้นที่ โดยการนำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่เข้าสู่กระบวนการจัดทำ (ทบทวน) แผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติการจังหวัด รวมทั้งสอดคล้องกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงานงบประมาณ

แผนภาพที่ 3 : กรอบระยะเวลาการดำเนินการการนำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ เข้าสู่กระบวนการจัดทำ (ทบทวน) แผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติการจังหวัด

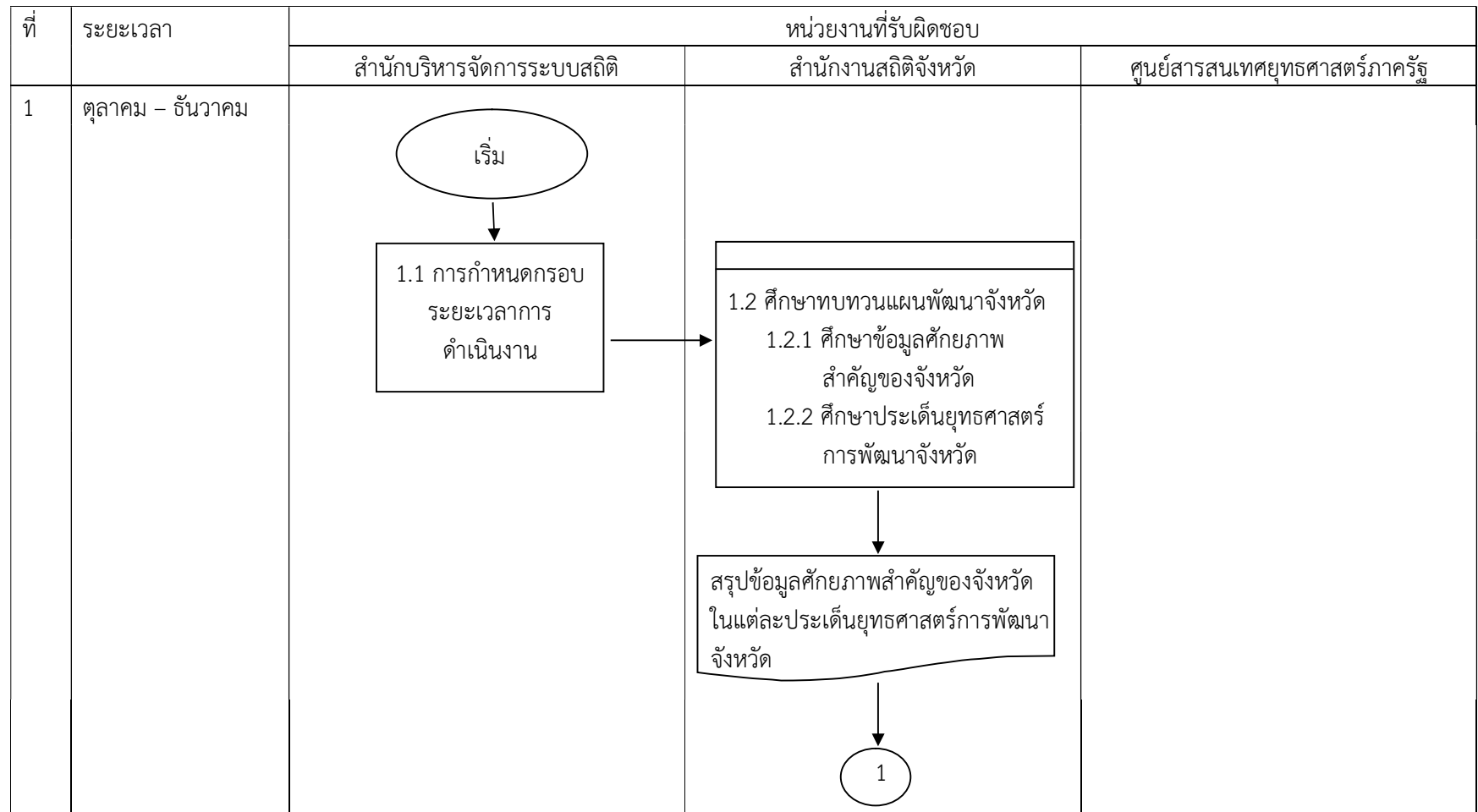

แผนผังกระบวนการบริหารจัดการระบบสถิติระดับพื้นที่

รายละเอียดการดำเนินงาน

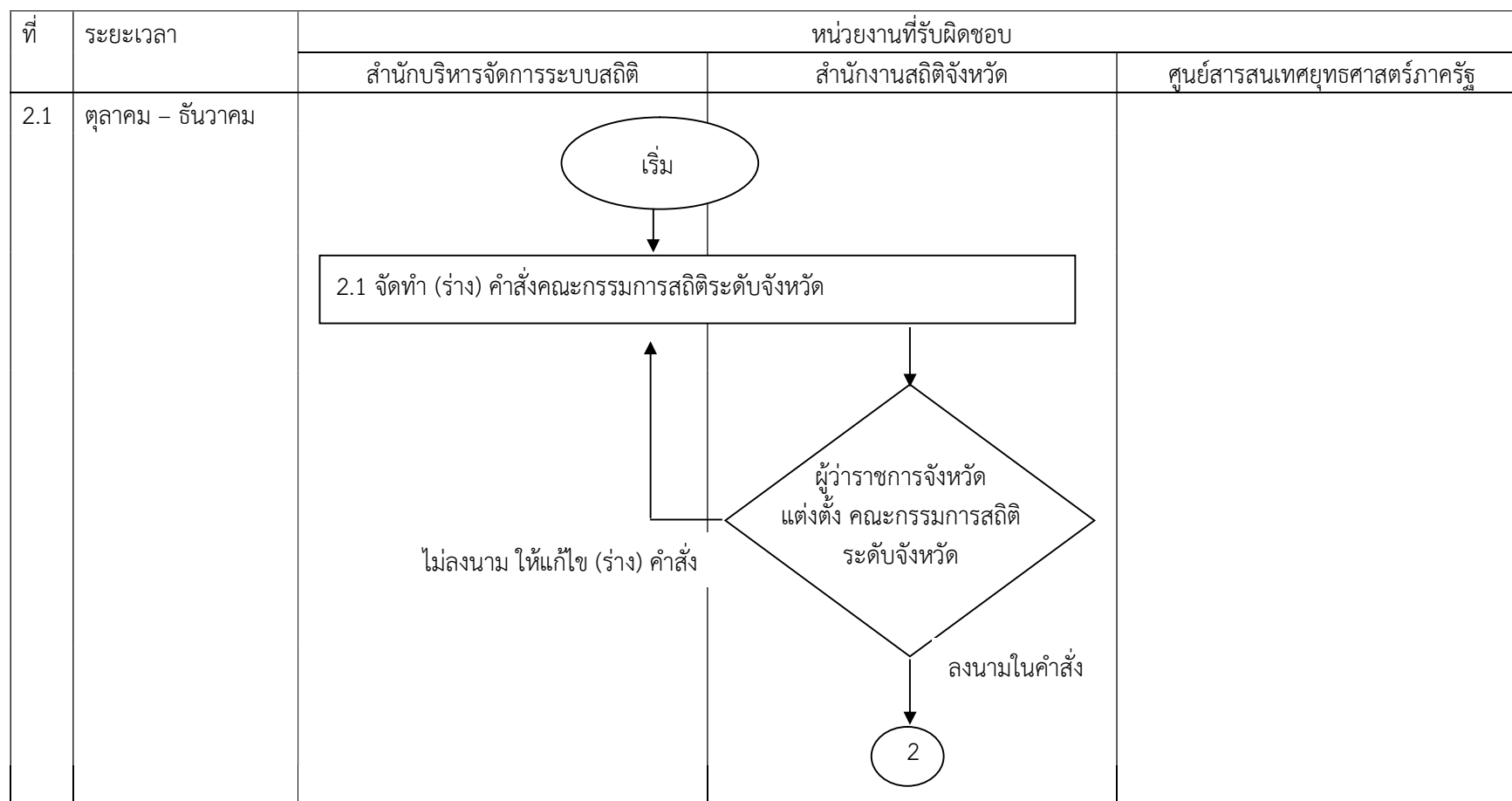
ขั้นตอนที่ 1 ระบุความต้องการ เป็นการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบสถิติ ในระดับพื้นที่ มีกระบวนการดังนี้

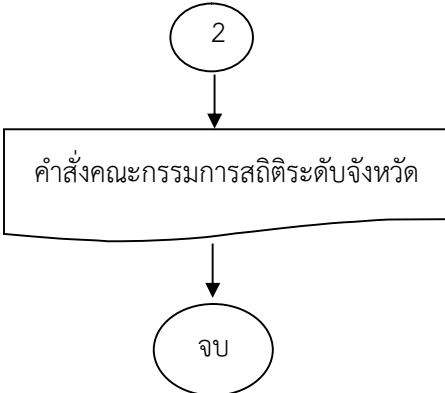

ที่	ระยะเวลา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ		
		สำนักบริหารจัดการระบบสถิติ	สำนักงานสถิติจังหวัด	ศูนย์สารสนเทศสุขภาพศาสตร์ภาครัฐ
	ตุลาคม – ธันวาคม		<pre> graph TD 1((1)) --> A[1.3 การประชุมหารือผู้บริหาร] A --> B[นโยบายในการดำเนินงาน] B --> C([จบกระบวนการ ระบุความต้องการ]) </pre>	

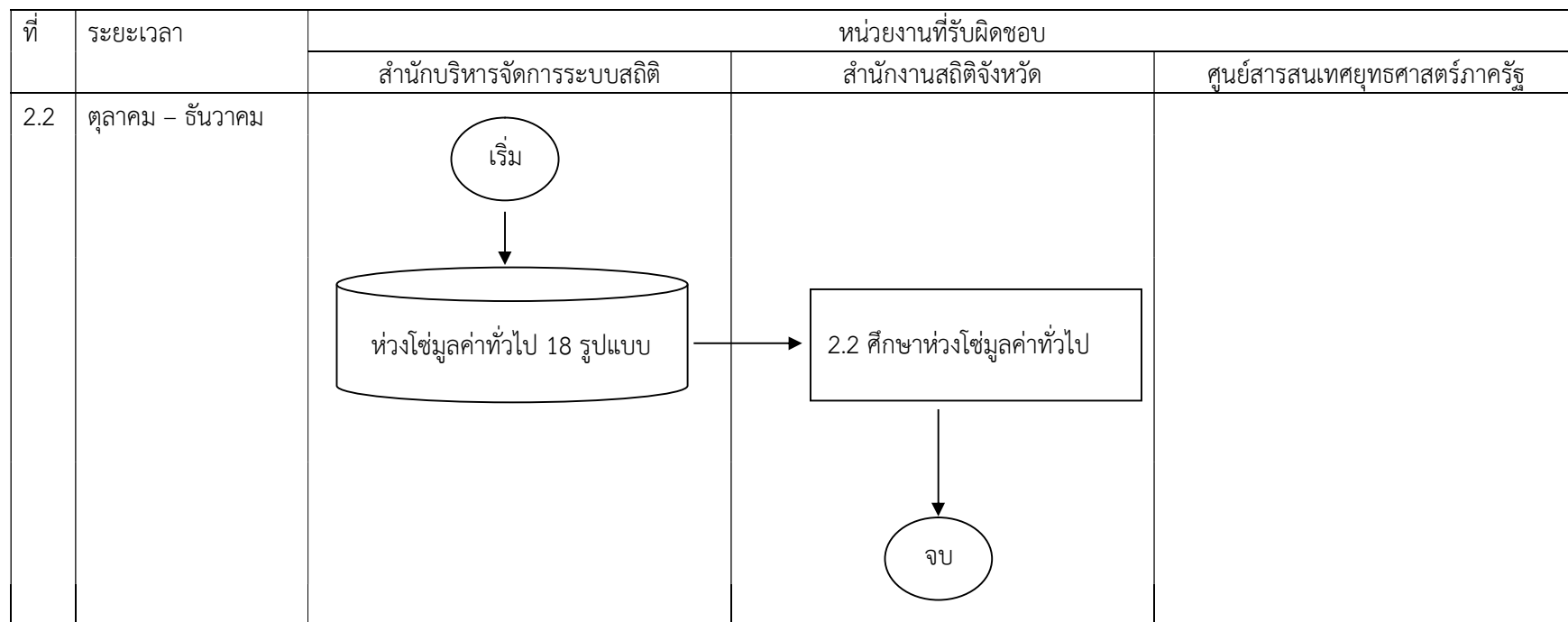
ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบการบริหารจัดการระบบสถิติระดับพื้นที่ เป็นการกำหนดกลไกในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการระบบสถิติ และการศึกษาห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain) มีกระบวนการดังนี้

2.1 คณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด

ที่	ระยะเวลา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ		
		สำนักบริหารจัดการระบบสถิติ	สำนักงานสถิติจังหวัด	ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ
			 <pre> graph TD A((2)) --> B[คำสั่งคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด] B --> C((จบ)) </pre>	

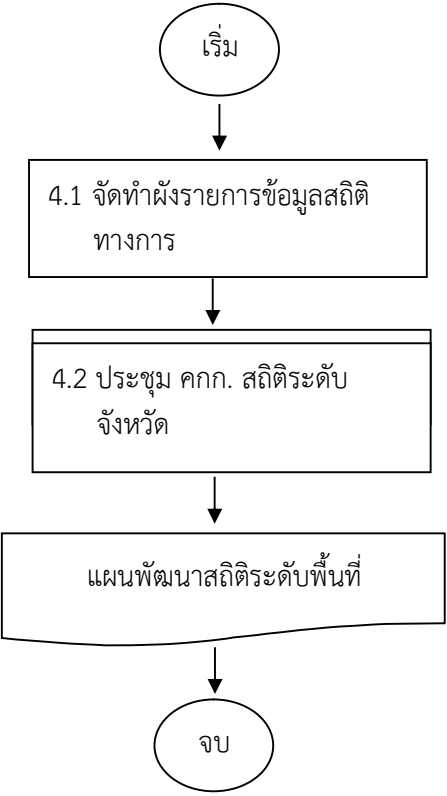
2.2 การศึกษาห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการระบบสถิติระดับพื้นที่ เป็นการเป็นการกำหนดผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด พร้อมทั้งจัดทำห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain :VC) และการระบุปัจจัยความสำเร็จ (Critical Success Factors หรือ CSF) ของห่วงโซ่มูลค่า มีกระบวนการดังนี้

ที่	ระยะเวลา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ		
		สำนักบริหารจัดการระบบสถิติ	สำนักงานสถิติจังหวัด	ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ
3	มกราคม – มีนาคม		<pre> graph TD A((เริ่ม)) --> B[3.1 กำหนด PC / CI] B --> C[3.2 จัดทำ VC และ CSF] C --> D((จบ)) </pre>	

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล และการวิเคราะห์ข้อมูล มีกระบวนการดังนี้

ที่	ระยะเวลา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ		
		สำนักบริหารจัดการระบบสถิติ	สำนักงานสถิติจังหวัด	ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ
4	มกราคม – มีนาคม		 <pre> graph TD Start([เริ่ม]) --> 4.1[4.1 จัดทำผังรายการข้อมูลสถิติทางการ] 4.1 --> 4.2[4.2 ประชุม คกก. สถิติระดับจังหวัด] 4.2 --> Plan[แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่] Plan --> End([จบ]) </pre>	

ขั้นตอนที่ 5 การนำเสนอข้อมูลและการเผยแพร่ เป็นการกำหนดกลไกในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการระบบสถิติ และการศึกษาห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain) มีกระบวนการดังนี้

